

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Danuta Silska (spr.)

Protokolant: prot. sąd. Michał Marciszonek

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2016 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Fundusz Inwestycyjnego Zamkniętego

przeciwko E. D.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Szamotułach

z dnia 10 grudnia 2015 r.

sygn. akt I C 712/15

oddala apelację.

Danuta Silska

UZASADNIENIE

(...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od E. D. kwoty 1.560,62 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 05.08.2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Podstawą dochodzonego roszczenia była umowa pożyczki, z której wierzytelność została scedowana z pierwotnego wierzyciela na powoda.

Postanowieniem z dnia 16.10.2014 r., sygn. akt VI Nc-e 1136576/14 referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin - Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty (wątpliwości budził sposób wyliczenia oraz wysokość żądanych odsetek) i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Szamotułach.

Wyrokiem zaocznym z dnia 10.12.2015 r., sygn. akt I C 712/15 Sąd Rejonowy w Szamotułach oddalił powództwo (punkt 1.), kosztami procesu obciążył powoda (punkt 2.). W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż strona powodowa nie wykazała prawdziwości swoich twierdzeń, do czego zobowiązuje norma prawa materialnego, tj. powód nie wykazał ani przejścia uprawnień z tytułu cesji ani też wysokości zadłużenia pozwanej, sposobu jego wyliczenia, wysokości naliczanych odsetek ani podstawy faktycznej i prawnej jego powstania. Umowa przelewu wierzytelności przedstawiona przez powoda w żaden sposób nie może dowodzić tego, że jej przedmiotem była wierzytelność dochodzona w niniejszym procesie. Z treści samej umowy nie wynika, jakie wierzytelności, wobec kogo i w jakiej wysokości są przedmiotem umowy przelewu. Określone zostało to w załączniku do umowy, jednakże załącznika tego powód nie przedstawił. Do akt dołączono dokument o nazwie „załącznik nr 1” (tytuł napisany odręcznie), wskazujący na wierzytelność z tytułu umowy z podaniem jej numeru. Z załącznika do aneksu do umowy cesji

wynika, iż wskazany numer umowy dotyczy pozwanej. Nie istnieje natomiast, zdaniem Sądu Rejonowego, żadna możliwość weryfikacji, czy wskazana wierzytelność rzeczywiście objęta była umową cesji i czy dane ujęte w wykazie są wiarygodne. Dokument wygenerowany został bowiem w typowym programie tekstowym, a informacje w nim zawarte mogły zostać wpisane dowolnie. W efekcie, przedstawiona umowa dowodzi, że powód nabył pewne wierzytelności od wierzyciela pierwotnego, jednakże w żaden sposób nie dowodzi tego, aby wśród tych wierzytelności znajdowała się wierzytelność wobec pozwanej dochodzona w niniejszym procesie. Sąd podkreślił, iż wierzytelność objęta cesją nie musi być jednoznacznie zindywidualizowana, ale powinna dać się zidentyfikować na podstawie stosunku prawnego, z którego wynika. W niniejszej sprawie przedmiot umowy cesji jest określony lakonicznie i wyjątkowo szeroko poprzez wskazanie, iż dotyczy on wierzytelności pieniężnych i wymagalnych. W ocenie Sądu I instancji, tak określony przedmiot umowy cesji nie pozwala wyinterpretować, czy umową objęto także wierzytelność wobec pozwanej. Sąd dodał, iż dokumentami dołączonymi do pozwu wykazano jedynie zawarcie umowy cesji, umowy pożyczki i zawiadomienie pozwanej o przelewie wierzytelności z wezwaniem do zapłaty długu. Nie wykazano natomiast, iż zobowiązanie wynikające z zawartej umowy nie zostało spełnione, a tym samym nie udowodniono zasadności żądania. Biorąc pod uwagę, iż spłata pożyczki miała nastąpić w 12 ratach zgodnie z harmonogramem, nie powinno budzić trudności wskazanie, jakie raty nie zostały spłacone, kiedy stały się wymagalne, i od jakiej daty i od jakiej kwoty wierzyciel naliczał odsetki karne. Z dokumentów dołączonych do pozwu nie wynika w ogóle, by z tytułu zawartej umowy istniało jakiegokolwiek zadłużenie. Nie dołączono bowiem dokumentu wypowiedzenia umowy, który byłby dowodem wskazującym, iż pozwana nie wywiązała się z umowy. Kwestią wtórną byłoby wówczas wyliczenie istniejącego zadłużenia. Hipotetycznie, zdaniem Sądu, nie można wykluczyć, iż pozwana spłaciła zadłużenie, a strona powodowa dochodzi nienależnego świadczenia.

Wobec powyższego, Sąd Rejonowy uznał, iż strona powoda nie wykazała, w jakiej wysokości pozwana nie wypełniła obowiązków ciążących na niej z tytułu umowy kredytu, ilu rat i za jaki okres nie uregulowała i od konkretnie jakich kwot naliczone zostały odsetki. Lakoniczne stwierdzenie zawarte w uzasadnieniu pozwu, iż „zobowiązanie wynikające z umowy nie zostało uregulowane”, nie jest wystarczające i bez wątpienia nie spełnia kryterium udowodnienia faktu, z którego strona wywodzi skutki prawne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., obciążając nimi stronę przegrywającą proces.

Powód wywiódł apelację, zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w całości. Skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj.:

1. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., polegającą na dowolnej, sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego i wskazaniami wiedzy ocenie materiału dowodowego przejawiającej się w uznaniu, że:

a) powód nie udowodnił, by przysługiwała mu względem strony pozwanej wierzytelność dochodzona pozwem, podczas gdy powyższe wynika z przedstawionych przez powoda dokumentów w postaci: umowy pożyczki gotówkowej spłacanej w ratach z dnia 04.06.2013 r. o numerze (...) jak i umowy przelewu wierzytelności z dnia 09.05.2014 r.;

b) twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczone w pozwie budzą uzasadnione wątpliwości, podczas gdy z przedstawionych przez powoda dowodów wynika istnienie, wysokość oraz wymagalność dochodzonego przez powoda roszczenia, jak i fakt, iż powodowi przysługuje wierzytelność wobec pozwanej, wobec powyższego twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczone w pozwie nie budzą uzasadnionej wątpliwości i jako takie winny być przez Sąd uznane za prawdziwe, w szczególności iż pozwana nie stawiała się na rozprawie;

2. art. 339 § 2 k.p.c. poprzez nieprzyjęcie przez Sąd za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, mimo iż podane przez powoda twierdzenia nie budzą wątpliwości o kwalifikowanym charakterze, czyli wątpliwości uzasadnionych, podczas gdy przedmiotowe twierdzenia znajdują logiczne i prawdopodobne poparcie w przytoczonych dowodach w postaci umowy pożyczki gotówkowej spłacanej w ratach z dnia 04.06.2013 r. o numerze (...) jak i umowy przelewu wierzytelności z dnia 09.05.2014 r., a także wobec faktu, iż pozwana nie zajęła merytorycznego stanowiska w sprawie;

3. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. polegające na dowolnej, sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego i wskazaniem wiedzy ocenie materiału dowodowego przejawiającej się w uznaniu, że powód nie wskazał żadnych okoliczności ani nie przedstawił jakichkolwiek dokumentów wykazujących zasadność, wysokość oraz wymagalność roszczenia, podczas gdy przedstawione przez powoda dokumenty w postaci umowy pożyczki gotówkowej spłacanej w ratach z dnia 04.06.2013 r. o numerze (...) zawartej pomiędzy poprzednikiem prawnym powoda a pozwaną oraz umowy przelewu wierzytelności z dnia 09.05.2014 r. zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. a (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty wykazują zasadność, wysokość oraz wymagalność roszczenia względem strony pozwanej.

Apelujący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości przez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 1.560,62 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 05.08.2014r. do dnia zapłaty;
2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem I instancji;
3. zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za postępowanie apelacyjne;
4. ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania;
5. pozostawienie Sądowi I instancji rozstrzygnięcia o kosztach postępowania wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem I instancji;
6. pozostawienie Sądowi I instancji rozstrzygnięcia o kosztach postępowania wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za postępowanie apelacyjne;
7. na podstawie art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci:
 - umowy cesji wierzytelności z dnia 09.05.2014 r. wraz z załącznikiem nr 1 na okoliczność zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności przez powoda z poprzednikiem prawnym oraz przejścia na powoda wierzytelności względem pozwanej;
 - aneksu nr 2 do umowy cesji wierzytelności z dnia 09.05.2014 r. wraz z załącznikiem nr 1 dotyczącym wierzytelności pozwanej wynikającej z umowy pożyczki gotówkowej spłacanej w ratach z dnia 04.06.2013 r. o numerze (...) (zanonimizowanych co do treści dotyczącej podmiotów niebiorących udziału w niniejszym postępowaniu) na okoliczność zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności przez powoda z poprzednikiem prawnym, nabycia wierzytelności przez powoda względem strony pozwanej, istnienia, wymagalności i wysokości zobowiązania pozwanej wobec powoda, przelewu wierzytelności objętej pozwem na rzecz powoda.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

Zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu uproszczonym, jeżeli sąd drugiej instancji nie prowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy podzielił w całości argumentację Sądu I instancji. Pozwana nie stawiała się na rozprawę, nie złożyła też odpowiedzi na pozew, a tym samym nie ustosunkowała się do twierdzeń powoda zawartych w pozwie. Zaszły zatem warunki do wydania wyroku zaocznego w tej sprawie. Sąd jednak zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego twierdzenie powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu.

W zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c. Uznaje się powszechnie, że przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Sąd nie jest zatem zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach.

Zasadnie, w ocenie Sądu odwoławczego, Sąd I instancji uznał, że twierdzenia powoda zawarte w pozwie budzą uzasadnione wątpliwości, o jakich mowa w art. 339 § 2 k.p.c. Powód wywodził swoje roszczenie z umowy pożyczki z dnia 04.06.2013 r., jaką zawarła pozwana z poprzednikiem prawnym powoda, tj. (...) sp. z o.o. z siedzibą w P.. Powód twierdzi, że wierzytelność wynikająca z ww. umowy została, na mocy umowy cesji z dnia 09.05.2014 r., przeniesiona przez (...) sp. z o.o. na rzecz (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.. Strona powodowa oświadczyła, iż pozwana została powiadomiona o dokonaniu przelewu. Na podstawie twierdzeń powoda nie sposób jednakże ustalić, w jaki sposób zostały naliczone odsetki składające się na kwotę dochodzoną pozwem. Powód naliczył pozwanej łącznie kwotę 701,75 zł tytułem odsetek karnych i kosztów, nie wskazując jednakże podstaw ich naliczenia (sposobu naliczenia, od jakiej wysokości, za jaki okres), co - w powiązaniu z kwotą kapitału w wysokości 833,34 zł - nasuwa zastrzeżenia. Tym samym, w sprawie pojawiły się uzasadnione wątpliwości, o jakich mowa w art. 339 § 2 k.p.c., a których strona powodowa nie usunęła nawet po przekazaniu sprawy z elektronicznego postępowania upominawczego.

Poza tym, przedstawiając dowody z dokumentów, jak słusznie zauważył Sąd I instancji, powód nie wykazał ani przejścia uprawnień z tytułu cesji ani też wysokości zadłużenia pozwanej, w tym sposobu jego wyliczenia, wysokości naliczonych odsetek. Przedłożona umowa przelewu wierzytelności nie dowodzi tego, że jej przedmiotem była wierzytelność dochodzona w niniejszym procesie. Z treści samej umowy (która dotyczy masowo zbywanych wierzytelności) nie wynika, jakie wierzytelności, wobec kogo i w jakiej wysokości są przedmiotem umowy przelewu. Określone zostało to w „załączniku nr 1” do umowy, jednakże załącznika tego powód nie przedstawił. Do akt dołączono jedynie dokument o nazwie „załącznik nr 1” (tytuł napisany odręcznie, k. 59-60), wskazujący pewne dane. Załącznik ten jest jednakże nieczytelny i jego forma budzi poważane zastrzeżenia. Dlatego też, nie można było na jego podstawie ustalić ewentualnych okoliczności dotyczących wierzytelności będącej przedmiotem niniejszego procesu. Nie wiadomo m. in., do jakiego dokumentu (głównego) jest ten załącznik i czego dotyczy. Następnie, w „załączniku nr 1 do aneksu nr 2 umowy cesji wierzytelności z dnia 9 maja 2014 r.” (k. 72-73) wskazano dane dotyczące pozwanej, w tym numer umowy pożyczki oraz określone kwoty. Jest to jednakże załącznik nr 1 do aneksu nr 2 (k. 70-71) zmieniający treść załącznika nr 1 do umowy cesji z dnia 09.05.2014 r. (§ 1, k. 70). Nie przedłożono jednak ww. załącznika nr 1 do umowy cesji z dnia 09.05.2014 r. Nie istnieje zatem żadna możliwość weryfikacji, czy dochodzona niniejszym pozwem wierzytelność rzeczywiście objęta była umową cesji i czy dane ujęte w wykazie są wiarygodne. Przedstawiona umowa dowodzi, że powód nabył pewne wierzytelności od wierzyciela pierwotnego, jednakże w żaden sposób nie dowodzi tego, aby wśród tych wierzytelności znajdowała się wierzytelność wobec pozwanej dochodzona w tym procesie. Wierzytelność objęta cesją nie musi być jednoznacznie zindywidualizowana, jak wskazał słusznie Sąd I instancji, ale powinna dać się zidentyfikować na podstawie stosunku prawnego, z którego wynika. Brak załącznika nr 1 stanowi istotną przeszkodę w ustaleniu treści tegoż stosunku prawnego.

Dodać jeszcze trzeba, iż dowody w postaci dokumentów przedłożone wraz z apelacją są tymi samymi dokumentami, tak samo nieczytelnymi, jak te złożone przed Sądem I instancji.

Wobec tego, że przytoczone okoliczności (twierdzenia) budziły uzasadnione wątpliwości Sądu, a powód, mając tego świadomość, zaniechał inicjatywy dowodowej, a nadto przedłożone dokumenty nie wykazały zasadności dochodzonego roszczenia, należało powództwo oddalić.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację powoda.

SSO Danuta Silska